

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2014 - 2019

Комисия по култура и образование

2014/2235(INI)

7.5.2015

СТАНОВИЩЕ

на комисията по култура и образование

на вниманието на комисията по заетост и социални въпроси

относно създаването на конкурентоспособен пазар на труда в ЕС през 21-ви век: съчетаване на уменията и квалификацията с търсенето и с възможностите за работа като средство за възстановяване от кризата (2014/2235(INI))

Докладчик по становище: Илхан Кючюк

PA_NonLeg

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по култура и образование приканва водещата комисия по заетост и социални въпроси да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

1. подчертава, че потребностите на пазара на труда се променят бързо, също както и уменията, технологиите и работните места; счита, че една от основните причини за високата безработица в ЕС е наличието на несъответствие между търсените и предлаганите умения; през 2014 г. няколко милиона работни места са останали незаети поради липсата на подходящо квалифицирана работна ръка; подчертава, че наличието на всеобхватна дългосрочна стратегия, съчетана с незабавни мерки, е необходима за приспособяване на образователните системи на всички равнища, включително професионалното обучение, към настоящите и бъдещите нужди на пазара на труда; във връзка с това насърчава по-тясното сътрудничество между предприятията и образователните институции с цел ангажиране на работодателите в разработването и оценката на програми за обучение, за да се гарантира, че уменията, търсени на пазара на труда, се развиват ефективно;
2. счита, че за да се гарантира икономическо възстановяване от кризата не е достатъчно да се инвестира единствено в съчетаване на уменията с потребностите на пазара на труда с цел създаване на възможности за работа; подчертава, че липсата на работни места обикновено се дължи на липса на растеж в Европа и че в момента несъответствията между търсените и предлаганите умения все още не са основната причина за високите равнища на безработица; изразява съгласие обаче, че съществуващото несъответствие между търсените и предлаганите умения ще бъде все по-голям проблем, тъй като икономиката постепенно се възстановява, и че непрекъснатите усилия за по-голямо сближаване на образованието, обучението и пазара на труда следва да се засилят на всички равнища; отново заявява, че генерирането на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и създаването на работни места в Европа следва да се постигне чрез цялостен подход с ясна икономическа и социална визия, което да се подпомага от силна, интелигентна и квалифицирана работна ръка за допълнение към потребностите на пазара на труда;
3. подчертава значението на инициативите на ЕС, целящи да направят пазара на труда и образователните системи по-прозрачни, като стимулират мобилността и създават възможности, като например Европейската квалификационна рамка, европейския образец за автобиография (Europass CV), Европейския паспорт на уменията, Европейския портал за трудова мобилност (EURES), съюзите на знанията и Европейския алианс за професионална подготовка; призовава за повишаване на популярността на тези инициативи, за да се подобри пазара на труда в Европа;
4. подчертава, че инициативи като „гаранция за младежта“, инициативата за младежка заетост и „Панорама на уменията в ЕС“, насочени към справяне с младежката безработица, следва да бъдат продължени и дори допълнени, както по отношение на тяхната продължителност, така и по отношение на отпускнатите им финансови средства; подчертава, че „Панорама на уменията в ЕС“ е централна точка за достъп до информация относно потребностите от умения в професиите и секторите в

Европа; подчертава, че информацията, която е на разположение на нейния уебсайт, може да помогне на лицата, определящи политиките, и на всички заинтересовани лица да вземат по-информирани решения с оглед постигане на устойчива интеграция на младите хора в пазара на труда и улесняване на прехода от образование към трудова заетост;

5. подчертава, че младите хора често се сблъскват с все по-големи трудности в прехода си от образование към заетост и поради това обикновено са по-уязвими по отношение на безработицата и е по-вероятно да заемат нискокачествени и несигурни работни места;
6. подчертава значението на Европейската класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите, която установява и категоризира на 25 европейски езика уменията, компетентностите, квалификациите и професиите, приложими на пазара на труда, както и образованието и обучението в ЕС;
7. подчертава необходимостта от включването на елементи на обучение по предприемачество във всички нива на образованието и обучението, тъй като въвеждането на предприемачески дух у младите от най-ранна възраст представлява ефективен начин за борба с безработицата и в частност с младежката безработица; във връзка с това насърчава активния диалог и сътрудничеството между академичната общност и предприемаческите кръгове с цел разработване на учебни програми, които да въоръжат младите с необходимите умения и компетенции;
8. призовава за по-добро разбиране на настоящите и бъдещите потребности от умения и за подобряване на съществуващата Панорама на уменията в ЕС с цел по-добро установяване на пропуските и недостига на умения в определени сектори, професии и в определени региони, както и за това да се гарантира, че информацията за възникващи на потребности от умения се събира, обработва и разпространява сред вземащите решения лица и сред публичните органи, доставчиците на услуги в сферата на образованието и обучението и работодателите, за да се прогнозира по-добре бъдещите тенденции;
9. отново подчертава значението на професионалното образование и обучение (ПОО) за повишаване на пригодността за заетост и за предоставяне на младите хора на възможност за придобиване на професионални квалификации; призовава Комисията и държавите членки да засилят връзката на професионалното образование и обучение с потребностите на пазара на труда, като ги направят неразделна част от образователната система, както и да гарантират високи стандарти за квалификация и осигуряване на качество в това отношение;
10. настоятелно призовава държавите членки да приемат качествени схеми за стажове и професионална подготовка в работна среда, които да позволяват на младите хора да работят по иновативни проекти за разработване на нови продукти, технологии или пазари, като се създаде ясна връзка със съществуващите учебни програми с цел да се подобрят перспективите на младите хора за изграждане на връзки с пазара на труда и придобиване на полезни умения, свързани с работата;
11. подчертава важната роля на институциите за образование и обучение за развитието

на уменията и компетентностите на учащите се, призовава Комисията и държавите членки да развиват висококачествено и целенасочено професионално ориентиране по време на целия образователен цикъл, с което да се помогне на младите хора да вземат правилните решения при избора си на образование и професионално развитие;

12. подчертава значението на двойните програми за образование и обучение, при което теорията се съчетава с практическо обучение, като основен елемент в развиването на умения и компетентности, които да отговарят на нуждите на пазара на труда, и насърчава държавите членки да включат подобни програми в своите учебни програми с цел предоставяне на възможност за придобиване на практическия опит, необходим за улесняване на плавния преход от образование и обучение към пазара на труда;
13. подчертава необходимостта от укрепване и по-добро насочване на мерките, целящи намаляването до 2020 г. на процентния дял на преждевременно напускащите училището на по-малко от 10 % съгласно договореното в стратегията „Европа 2020“, като се има предвид, че преждевременното напускане на училище продължава да бъде проблем в ЕС, който се отразява неблагоприятно на пригодността за заетост и социалната интеграция на младите хора;
14. припомня, че инвестирането в образование и в развиване на умения, които отговарят на изискванията на пазара на труда и обществото, е от съществено значение за растежа и конкурентоспособността, а така също и за европейското съзнание, личностното развитие и увереността в собствените сили; напомня, че предприемачеството изисква развитието на универсални умения, като например креативност, критично мислене, способност за работа в екип и инициативност, които спомагат както за личностното, така и за професионалното развитие, и улесняват по-ранното навлизане на младите на пазара на труда; подчертава, че подобни инвестиции следва да бъдат подкрепяни от по-силно взаимодействие между европейските и националните инициативи, като се включват различните сектори на образованието и обучението, както и други съответни сектори като заетостта, социалната политика, политиката за младежта и културата, наред с по-тясно сътрудничество с всички участващи заинтересовани страни, като например социалните партньори и предприятията, с цел учебните програми да се поддържат в унисон с потребностите на пазара на труда;
15. отново изтъква ангажимента на държавите членки да инвестират във висшето образование и с оглед на това призовава за постепенно подобряване на стандартите за образование и обучение в европейските образователни системи; призовава държавите членки да признават образованието като основна инвестиция, да се ангажират с инвестиране на най-малко 2 % от своя БВП в сектора и да го пазят от съкращения на разходите; призовава Комисията да засили още повече ролята на образованието в стратегията „Европа 2020“, като включи общите цели на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („Образование и обучение 2020“) в преразглеждането на стратегията „Европа 2020“;

16. подчертава, че инвестирането през целия живот в човешки капитал и умения, и по-специално в повишаване на квалификацията на съществуващата работна ръка и на неквалифицираните работници, е от съществено значение за борбата с дългосрочната безработица и за осигуряване на по-широк достъп до висококачествени работни места; призовава ЕС да определи ясни цели относно методите на обучение през целия живот за липсващите умения и да разшири обхвата на обучението и образованието в областта на комуникациите, езиците и цифровите умения за по-възрастните работници, и по-специално за ниско квалифицираните работници на възраст над 30 години, както и за преждевременно напусналите училище;
17. счита, че образованието е от решаващо значение за стимулирането на научноизследователската и иновационната дейност, като по този начин се увеличават възможностите за създаване на работни места в секторите, нуждаещи се от висококвалифицирана работна ръка, което от своя страна повишава конкурентоспособността на европейската икономика;
18. подчертава значението на гарантирането на равни възможности и достъп до образование и обучение, особено за групите в неравностойно положение, както и на осигуряването на ефективна подкрепа в борбата срещу социалното изключване и за улесняване на достъпа до работа;
19. подчертава важната роля на неформалното и самостоятелното учене, на доброволческата дейност и ученото през целия живот с цел развитие на умения и квалификации, преди всичко на универсални умения като предприемачество, ИКТ, личностни и езикови умения, които намират широко приложение; призовава ЕС да подобри достъпа до обучение за възрастни и до предоставянето на втори шанс за получаване на образование; призовава за утвърждаване и признаване от страна на работодателите и предоставящите услуги в областта на образованието на неформалното и самостоятелното учене;
20. подчертава значението на развиването на цифрови умения в рамките на ученото през целия живот, на интегрирането на новите медии и новите технологии в учебните програми, както и на развиването на цифрова и медийна грамотност на най-ранен етап в училище, което да продължава през целия образователен цикъл; подчертава необходимостта от разработване на иновативни начини на учене, както и от разширяване на достъпа до онлайн и дистанционно обучение чрез отворени образователни ресурси, улесняващи равния достъп до образование и обучение за всички; призовава Комисията и държавите членки да подкрепят достъпа до информационни и комуникационни технологии във всички институции за образование и професионално обучение; счита, че учителите трябва да получат обучение, насочено към развиването на тези умения и на ефективни начини за предаването им на младите хора;
21. подчертава ключовата роля на преподавателите и възпитателите за бъдещото развитие на учащите се; подкрепя различните инициативи за справяне с недостига на квалифицирани преподаватели и инструктори в държавите членки и препоръчва да се положат допълнителни усилия за привличането, наемането и обучението на

преподаватели и възпитатели, включително модернизиране на учебните програми и обучение на работното място; призовава държавите членки да усъвършенстват компетентностите на преподавателите и инструкторите и да им осигурят възможност за непрекъснато професионално развитие, подкрепа и условия за максимално увеличаване на техните преподавателски умения, по-специално в областта на професионалното образование и обучение, универсалните умения и обучението на възрастни;

22. припомня, че в период на икономически спад хората се сблъскват с по-големи трудности за намиране на работа и че понякога те трябва да приемат длъжности с по-ниски изисквания за образование от това, което имат; подчертава, че поради това постигането на растеж чрез създаване на работни места, изискващи високи умения, както и усилията за стимулиране на създаването на работни места чрез улесняване на инвестициите в нови сектори са важни средства за намаляване на широкото разпространение на свръхквалифицираността в икономиките на ЕС;
23. подчертава необходимостта да се осигури гъвкав преход между средното, полувисшето и висшето образование и професионалното образование и обучение, както и между формалното, неформалното и самостоятелното учене; подчертава значението на прехвърлянето на кредити и признаването на равностойните академични и професионални квалификации, както и на транснационалните периоди на обучение, по-специално, когато са придобити по време на обучение в чуждестранни университети в рамките на програма „Еразъм+“; подчертава, че ефективното и независимо осигуряване на качество е предпоставка за по-добро признаване на квалификациите;
24. подчертава факта, че ЕС е изправен пред недостиг на умения в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката, докато същевременно е налице свръхпредлагане на завършили социални науки; счита, че са необходими допълнителни инициативи на европейско и национално равнище, за да се отговори на затрудненията във връзка с работните места и изследванията в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката; препоръчва на Комисията и на държавите членки да предприемат мерки за повишаване на привлекателността и стойността на учебните дисциплини в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката и да насърчават младите хора, включително жените, да се насочват към учебни дисциплини в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката;
25. подчертава, че е важно да се отговори на нуждите на децата в училище от най-ранна възраст; препоръчва на държавите членки да приемат новаторски мерки и да ги включат в процесите на обучение във и извън училище, а така също да реформират или да актуализират училищна среда, методите на преподаване и компетентностите на учителите; предлага учебните планове в държавите членки да бъдат адаптирани, така че да включват групови посещения в други държави по време на учебни години, като на много ранен етап изнесат образованието извън рамките на класната стая;
26. припомня, че и в XXI-ви век са необходими традиционните знания и умения, които

създават стабилни и неподлежащи на делокализация работни места и които са в основата на редица области на високи европейски постижения; призовава за подкрепа, която да позволява запазването на тези традиционни знания и умения и предаването им на новото поколение чрез обучение, съчетавайки ги същевременно, когато е възможно, с новите знания и умения, включително в областта на цифровите технологии, с цел максимално увеличаване на потенциала;

27. припомня, че Европейският съюз се гради на принципа на свободното движение на хора, най-вече на работници; подчертава значението на насърчаването на изучаването на чужди езици, особено на европейските, като елемент на ученето през целия живот, така че това да се превърне в средство за улесняване на мобилността на работниците и за разширяване на спектъра на перспективите за заетост;
28. призовава за далновидна и ориентирана към постигането на резултати европейска стратегия за уменията, която да насочва националните стратегии за уменията и да ги интегрира в националните планове за работни места, като същевременно осигурява цялостна рамка за секторните планове за действие, предложени в Пакета за заетостта;
29. посочва значението на съживяването на процеса от Болоня, като се използва възможността, предоставена от министерската конференция, проведена през май 2015 г. в Ереван, за започване на нови и по-напреднали форми на сътрудничество, които да бъдат приложени незабавно;
30. счита, че Комисията следва да гарантира правилното прилагане на програмата „Еразъм+“ във всичките ѝ различни форми, включително в областта на спорта; счита, че е важно да се опростят условията за достъп, така че програмата да може да достигне колкото е възможно повече хора и организации;
31. счита, че полезните взаимодействия, произтичащи от спорта, който представлява една от движещите сили на европейската икономика, следва да се използват за повишаване на пригодността за заетост на младите хора;

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	5.5.2015
Резултат от окончателното гласуване	+: 22 -: 4 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Isabella Adinolfi, Andrea Bocskor, Silvia Costa, Damian Drăghici, Angel Dzhambazki, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Fernando Maura Barandiarán, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Yana Toom, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Theodoros Zagorakis, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Lybacka
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Therese Comodini Cachia, Marc Joulaud, Kshetu Kyenge, Ilhan Kyuchyuk, Ernest Maragall, Emma McClarkin, Algirdas Saudargas, Hermann Winkler